

PRÍHOVOR NOVÉHO ŠÉFREDAKTORA

Sláva Isusu Christu!

Milí čitatelia, mládežnícky časopis Istina už takmer tridsať rokov plní náučnú, zábavnú, informačnú, duchovnú a v neposlednom rade spoločenskú funkciu. Každé jedno vydanie Vám prináša vždy kvalitný obsah jednotlivých článkov, informácií, správ zo života a udalostí Pravoslávnej cirkvi na Slovensku. Za týmto všetkým je práca, snaha a ochota mnohých ľudí, ktorí dostali Istinu do pozície a povedomia, v akých ju poznáme dnes. Vždy, keď som mal možnosť prečítať si tento náš mládežnícky časopis, pri listovaní a čítaní mi ani len nenapadlo, že sa raz budem prihovárať práve k Vám, milí čitatelia, z pozície šéfredaktora.

Budem sa snažiť túto funkciu zodpovedne plniť, dbať na to, aby Istina bola pre Vás tým, čím aj doteraz, avšak nadviazať na prácu bývalej šéfredaktorky bude naozaj ťažké. Posledné roky totiž časopis fungoval po všetkých stránkach vynikajúco, keďže si svoju funkciu vykonávala poctivo a zodpovedne. Chcem sa preto poďakovať matuške Zuzke Petrovajovej za jej dlhodobú funkciu šéfredaktorky časopisu Istina, vedeniu BPM a Edičnej rade za prejavenu dôveru.

Celému redakčnému tímu želim veľa kreativity, veľké množstvo dobrých a nápaditých myšlienok pri tvorení článkov do vlastných rubriek; tímu jazykovej, technickej a grafickej korektúry želim veľa trpezlivosti :-)) a Vám, milí čitatelia, príjemné chvíle strávené pri čítaní časopisu Istina!

S pozdravom

Kamil Kurták

šéfredaktor časopisu Istina

KLENOVÁ A RUSKÁ VOLOVÁ

Našu prvú cestu sme začínali opisom nášho skorého vstávania, opisom rannej cesty. V tomto duchu budeme pravdepodobne pokračovať aj v nasledujúcich číslach Istiny, avšak dnešný príbeh sa začal o čosi skôr. Už pri prvej myšlienke a predstave nášho cestovania „niekde“ a „za niekým“ sme si kdesi hlboko v našich hlavách vybavili práve otca Ivana Biloruského. Akosi sme si nevedeli predstaviť, komu inému by sme mali nesmelo zavolať, povedať naše plány, ktoré sa plánmi vlastne ani nedali nazvať, od koho iného by sa nám dostalo toľko podpory a pomoci v jednom krátkom telefonáte. A otec Ivan – večný mládežník – nás rozhodne nesklamal.

KDE SA VZALO, TU SA VZALO...

Aj vďaka nemu sme tak opäť v sobotu skoro ráno netrpezlivými krokmi vytvárali prvé cestičky v čerstvom snehu. Humenská, sninská i stakčínska stanica tentoraz pôsobila akosi inak. Známo. Možno to bolo tým, že sme sa v tomto kraji ocitli už druhýkrát v pomerne krátkej dobe, možno tým, že sme vedeli, ako veľmi sa na nás obyvatelia fary v Klenovej tešia. Práve od tohto pôsobiska otca Biloruského nás delilo iba pár kilometrov, iba posledný autobus.

Ten onedlho prišiel. Rovnako rýchlo však opäť zmizol. Bez varovania či zastavenia. A tak sme sa ocitli na zastávke, tak blízko a zároveň ďaleko od nášho cieľa. Nestihli sme však ani vyložiť mobil z vrečka, a už sa nám prihovárал milý manželský pár z auta, ktoré sa zrazu vynorilo na prázdnej ceste. Keď sme na otázku,

kde cestujeme, nesmelo odvetili názov dediny vzdalenej asi 20 kilometrov, auto sa odomklo a my sme znenazdajky sedeli na zadných sedadlách. S úsmevom sme počúvali veriacich otca Ivana, ktorý sa nás vypytovali na mládež, s ktorou tu ich duchovný už oddávna pracoval. Na obdobie, keď sa v Ruskej Volovej – druhej cirkevnej obci otca Biloruského konali letné tábory, spomínajú s radosťou. V príjemnej atmosfére cesta ubehla rýchlo a my sme vystupovali pred farou, kde nás už čakali otec s matuškou, ktorí sa naozaj skvelo dopĺňujú. A to doslova. Matuškiné radostné „už jsou tadyyy“ a otcove „everybodyy“ urýchlilo lúčenie s našim veľmi milým „taxíkom“, a naopak - spomalilo zmiznutie našich širokých úsmevov. A tie na našich tvárach ostali naozaj celý deň.

ŽIVOT VENOVANÝ MLÁDEŽI

Náš rozhovor sa dotýkal mnohých tém,

prevládala však tá o mládeži. O čom inom by sme sa aj mali v rámci rubriky v mládežníckom časopise rozprávať s prvým prezidentom nášho Bratstva? „Mal som šťastie, že som sa ešte za bývalého režimu dostal medzi organizátorov rôznych pionierskych stretnutí, tam som nabíeral veľa skúseností. Naučil som sa, ako organizovať, ako zaujať skupinky mladých. To mi veľmi pomohlo aj v období, keď som ešte nebol kňaz a samozrejme aj neskôr, keď som ako mladý svjaščenik začal s mladými pracovať aj tu.“ Otec spolu s matuškou rozprávali o tomto období s veľkou láskou, z ich tvári sme ako z otvorenej knihy čítali to, čo nám o ich obete, ale hlavne o ich zápal a radosti z tejto neľahkej práce rozprávali aj naši rodičia. O táboroch, ktorých boli súčasťou, sme preto počúvali s obrovským záujmom, s túžbou byť aspoň malou súčasťou niečoho takého. „Hneď po mojom príchode v 88. sme sa snažili čo najviac spájať aj s okolitými duchovnými. Rok po mojom príchode sme zorganizovali prvý mládežnícky tábor v neďalekej obci Ladomírov.

Ten sa konal na fare otca Pastera.

Rok nato sa začala pomerne známa éra táborov v Ruskej Volovej. „Tábory sa už rozbehli vo veľkom, Bratstvo zakúpilo dom, a tam sme ich rok čo rok organizovali, nie raz ani dvakrát za sezónu. Detí bolo toľko, že sme ťahali aj 6 týždňové turnusy,“

dopĺňala otcovo rozprávanie aj jeho matuška, ktorá ho podporovala a pomáhala mu v jeho práci s mladými po celý čas. „Pracovali sme nielen v lete. S okoli-

tými dedinami sme robili rôzne stretnutia mládeže, mali sme „okruhly stôl“ v Kamenici. Robili sme aj „detské molebny“, na ktorých si deti sami kantorovali, po nich si sami pre seba robili prednášky na nejaké témy, vysvetľovali si to, čo zaujímalo ich. Na takýchto akciách si deti celý rok odkladali peniaze do pokladničky, za ne sme potom išli niekde na výlet.“ Rozprávať a písať by sa dalo naozaj veľa. Život duchovného a jeho rodiny však asi najviac vystihuje veta matušky: „Snažili sme sa mládež zapojiť čo najviac do všetkého, čo sme robili.“

BLAHSLOVENÉ BUDE TO, ČO JE ROBENE S LÁSKOU A POKOROU

Od obdobia, kedy do tejto mládeže patrili naši rodičia, prešlo už veľa rokov, zmenilo sa veľa vecí. Častokrát sa stretávame so slovami: „nedá sa“, „niekedy to bolo inak“, či „nie je s kým“. Pravda je však taká, že podmienky neboli nikdy dokonalé.

„Aj my sme mali problémy, veľa problémov. Tie sa však dajú prekonať vtedy, ak budeme veci robiť s nadšením a láskou. Keď sme pre ne zapálení a odhodlaní, ale zároveň, keď sme pokorní. Ak si budeme budovať akúsi kariéru, bude ťužiť po moci, nebude to blahoslovené.“ Z rozprávania nás prerušil zvonček. Ten však iba potvrdil naše domnienky. Zmenilo sa veľa, ale nie všetko. Do domu vchádzala mladá rodinka otca Viktora Čabiňáka a my sme si s úsmevom na perách uvedomili, že stále máme kňazov, ktorí nám majú čo odovzdať a máme aj tých, ktorým to odovzdať môžu.

Juliánka a Marínka

MOJA DRUHÁ POLOVIČKA

Určite každý jeden z nás, chlapcov, zatúžil po dievčati. Je nám to prirodzené, a je to aj naopak, čiže aj dievčatá túžia po chlapcoch. Naše prvé lásky sú asi tie najkrajšie chvíle v našom živote, pretože cítime sa byť niekým milovaní, cítime, že nás niekto má veľmi rád a že nás veľmi ľúbi, a to nás robí šťastnými. Zabúdame na všetko, čo sme doposiaľ robili a všetok svoj čas venujeme danej osobe, do ktorej sme sa zaľúbili. Začiatky vo vzťahu sú vždy bez problémov, no ako to už poznáme, prejde mesiac, dva či rok, a zrazu stačí chvíľka nepozornosti, malé zaváhanie či nedorozumenie a náš vzťah s danou osobou sa pomaly, ale isto končí. Zrazu sa nám odkrývajú zlé stránky druhej polovičky, ktoré neboli odhalené na začiatku; zrazu prichádzame na to, že sme si vybrali nesprávne; zrazu zistíme, že naše vnútorné rozhodnutie zaľúbiť sa do svojej milej/ho bolo akýmsi prúdom telesnej žiadosti a uspokojenia svojich potrieb. A tu je naša konečná zastávka zamilovanosti, kedy ostávame sklamaní, ba dokonca aj zúfali. Vo vnútri nášho srdca sa začne diať akási vojna, v ktorej dobré úmysly bojujú so zlými, a tie nás presvedčajú ublížiť si. Avšak to je už veľmi vážna vec, ktorá potrebuje duchovné riešenie. Prečo?! Pretože taký človek stráca nádej žiť ďalej, lebo všetka jeho námaha a úsilie udržať pevný vzťah so svojou milou bola márna a zbytočná. Takého človeka nemôžeme nijako presvedčať, aby to nerobil, aby si neublížil... Z našej strany je to márne. Na to, aby sme takého človeka dokázali zachrániť od veľkého zla, potrebujeme byť duchovne osvietení a naplnení Božou múdrosťou a blahodatosťou, ktorá nám pomôže zachrániť takéhoto človeka. Hovoríte: ako?! Tak, že sa pred takým človekom ukážeme, že aj my sme urobili takú istú chybu ako on, a že taktiež veľa zlého sme vykonali vo svojom živote. A práve takéto správanie z našej strany privedie daného človeka, nachádzajúceho sa v diablovej priepasti, k rozumu a k správne mu úsudku o svojom živote. Z našej strany je vždy potrebné, aby naše srdce bolo ustavične (noc i deň) otvorené a pripravené prijať Božiu blahodatosť, aby skrze ňu sme uzdravovali srdcia tých, ktorí sú okolo nás a potrebujú našu pomoc, a ktorú im podáme tak,

že sa za nich budeme modliť. Poviem vám príbeh jedného mladého veriaceho človeka, ktorý hľadal vo svojom vzťahu s priateľkou pomoc u kňaza.

Raz prišiel jeden mladý veriaci človek ku kňazovi s prosbou, čo má robiť, ak ho priateľka odmieta ľúbiť, nechce sa s ním zhovárať, a pritom vo všetkom sa jej snaží vyhovieť, kupuje jej darčeky, kvety a všetko, čo vie, že sa jej páči. Kňaz sklonil hlavu a v tichu rozmýšľal. Tu mu hovorí nasledovne: „Dieťa

moje, snažíš sa priveľa vyhovieť svojej priateľke a pritom zabúdaš, že to, čo jej môžeš dať ako svoj najvzácnejší dar, je tvoje srdce, ktoré si zatemnil márnosťami. Buď teda pozorný, vnímavý vo svojom srdci a pros milostivého Boha, aby bol твоjím sprievodcom vo vzťahu k tvojej priateľke.“ Na tomto príklade môžeme zbadat', že dievča, i keď malo všetko, čo chcelo, vo svojom vnútri necítilo teplo, ktoré vychádza z úprimnej a čistej lásky. Avšak, aby to teplo cítila, je potrebná duchovná snaha jej priateľa, ktorý ju dokáže zohriať svojou prítomnosťou. Mnohí zabúdajú oslovovať svoje priateľky či manželky sladkými slovami, ktoré pre mnohých sú už neznáme, ale pre niektorých sú zrkadlom úprimnej a čistej lásky. Sú to: miláčik, anjelik, radosť moja, môj poklad a pod. Preto, moji drahí, buďme jednoduchí a pokorní, nesnažme sa o priveľa, pretože v maličkosti sa ukrýva duch jednoduchosti a skromnosti. Keď sa pozrieme na dnešné vzťahy mladých ľudí, na prvý pohľad sa nám zdá, že si žijú šťastne a pokojne, avšak, ak ich budeme pozorovať dlhší čas, zbadáme, že obidve polovičky si nedôverujú. Uvedieme si jednoduchý príklad: manžel Jano musel odcestovať do zahraničia za prácou na mesiac, aby uživil svoju manželku Janku a tri deti. Mesiac prešiel a Janku začali napádať pochybovačné myšlienky: čo ak si tam nejakú našiel, možno lepšiu a krajšiu odo mňa; čo ak sa už nevráti a nechá ma s deťmi samú, akože ich ja užívím?! A tu môžeme krásne rozpísať, prečo Janka mala takéto pochybovačné myšlienky. Po prvé preto, lebo svojmu manželovi Janovi nedôverovala úplne, ale iba čiastočne. Po druhé preto, lebo mesiac sama doma s deťmi bez manžela bolo pre ňu dosť ťažké – totiž, začal jej chýbať. Preto je nevyhnutné zo strany priateľa/manžela, aby sa svojej priateľke/manželke venoval, trávil s ňou viac času ako obvykle; dokázal jej, že ona je pre neho najkrajšia hviezda spomedzi tisíc, a že jeho oči a srdce netúžia po nijakej inej. Dokázal jej, že v jeho srdci je miesto iba pre ňu, pre nijakú inú. Aby jej dokázal, že ona je pre neho všetko. No k tomu všetkému, čo sme spomenuli, je potrebná láska, pretože bez nej to bude iba falošné a pokrytecké divadlo. Pýtate sa: a akože mám mať lásku, keď ju vo svojom srdci necítim?! Je to ťažká otázka, ale ako to už vieme mnohí z nás, láske sa naučiť nedá, čiže nemôžeme sa ju naučiť ako nejaké učivo v škole. Aby sme vedeli skutočne milovať, je potrebné: obetavosť, znášať poklesky jeden druhého, odpúšťať si, trpieť a spolu so svojimi nedostatkami, problémami, starosťami sa utiekať k nášmu Nebeskému Otcovi Isusovi Christovi, ktorý nás posilní, usmerní, pohladí, povzbudí a dá sily znášať všetky Bohom posielané skúšky a súženia, aby sme sa v oný deň mohli tešiť veľkej Božej sláve.

Ludvig Kináč

foto: matrony.ru, wday.ru

VIAC SA MODLITE A MENEJ SLOV HOVORTE SVOJIM DEŤOM Svätý Porfírij Kavsokalivita

Dieťa chce, aby pri ňom boli ľudia, ktorí sa vrúcne modlia k Bohu. Mama má nielen rukou hladiť svoje dieťa, no dávať mu aj modlitebnú nehu. V hĺbke duše dieťa cíti duchovnú nehu, ktorú tajomne vyžaruje jeho matka. Preto ho mama tak priťahuje. Cíti sa v bezpečí, keď mama tajomným spôsobom, neustálou, vrúcnu modlitbou objíma svoje dieťa a oslobodzuje ho od všetkého, čo ubíja jeho duchovné city.

Mamy sa vedia strachovať o svoje deti, dávať im rady, veľa hovoriť, no nevedia sa modliť. Mnohé rady a napomínania veľmi škodia dieťaťu. S deťmi netreba dlho hovoriť. Slová vchádzajú do uší, no modlitba preniká do srdca. Je potrebná modlitba nie naplnená obavou, no plná viery.

Kedysi do monastiera prišla žena zúfalá kvôli svojmu synovi Georgijovi. Ten sa zamotal v živote. Noci trávil so zlou partiou. Jeho stav sa každým dňom zhoršoval.

„Nehovor ani slovo! Jednoducho sa modli k Bohu!“

Dohodli sme sa, že každý večer od 22:00 do 22:15 sa budeme modliť spolu. Povedal som jej, aby svojmu synovi nič nevravela a dovolila mu odísť z domu kedykoľvek, kedy zachce, aby sa ho nepýtala, kedy sa vráti, atď. Aby mu s láskou hovorila: *„Chod, najedz sa, Georgij! Odložili sme ti do chladničky.“* A aby mu nič viac nevravela, a vôbec, poradil som jej, aby sa k nemu správala s láskou a nezabúdala sa modliť.

Žena urobila všetko, čo som jej povedal. Po 20 dňoch sa jej syn opýtal:

„Mama, prečo sa so mnou nerozprávaš?“

„Akoby nie, Georgij?“

„Mama, hneváš sa na mňa, a preto so mnou nehovoríš?“

„Georgij, prečo tak hovoríš? Či sa nerozprávame? Čo chceš, aby som ti povedala?“ Neodpovedal nič. Neskôr žena prišla do monastiera a pýtala sa ma:

„Geronda, čo sa stalo, že môj syn so mnou začal hovoriť?“

„Naša metóda bola úspešná!“ odpovedal som. *„Tým, že ste s ním nehovorili a potajomky sa modlili, prišiel k rozumu.“*

„Myslíte si, že toto je dôvod?“

„Áno! Chce, aby ste ho napomínali, pýtali sa, kde bol, čo robil, no on bude kričať, hnevať sa a bude sa ešte neskôr vracat' domov. Chcela si sa so synom hádať a on ťa na oplátku trápil, a tým sa uspokojoval. No keď ho nebudeš hrešiť, začne mať starosti. Namiesto toho, aby si sa ty znepokojovala a on sa tým uspokojoval, buď ty spokojná, buď ľahostajná, teraz nech sa on znepokojuje.“

Avšak raz Georgij vyhlásil, že odchádza z domu. V práci dal výpoveď a chcel odísť do Kanady. Medzitým som rodičom povedal: *„Budeme sa modliť.“*

„No on už balí veci. Tak ho vyprášim...“ povedal otec.

„Nechaj ho,“ vravím.

„On naozaj odíde, geronda!“

„Nechaj ho, nech ide! Modlite sa a aj ja sa budem.“

O pár dní, v nedeľu, skoro ráno Georgij hovorí: „*Odchádzam! Idem s kamarátmi na dovolenku.*“

„*Dobre, rob čo chceš.*“

Vyšiel z domu. Vonku ho čakali kamaráti. Prenajali si auto a zamierili na Chalkidiki. Prešli sa mestom. Potom išli na ostrov Evia, aby sa poklonili mošćam sv. Jána Ruského, neskôr zamierili na Vasiliki a kúpali sa v Egejskom mori, jedli, pili, veselili sa. Potom sa chceli vrátiť domov. Stmievalo sa. Georgij šoféroval. Cestou auto vrazilo do nejakej budovy. Bolo veľmi poškodené. Čo teraz? Horko-tažko sa dostali do Atén. Nadránom Georgij prišiel domov. Rodičia mu nič nepovedali. Lahol si a zaspal. Keď vstal, povedal otcovi, čo sa stalo.

„*Otec, musíme opraviť auto, no bude to veľmi drahé!*“

„*Dieťa moje, vieš, že mám dlhy, a tiež sa musím postarať o tvoje sestry. Čo s nami bude?*“

„*Čo mám robiť, otec?*“

„*Rob, čo chceš. Si dospelý rozumný človek. Chod' do Kanady, aby si zarobil peniaze, aby...*“

„*Nemôžem,*“ prerušil ho Georgij. „*Neodkladne musíme opraviť auto.*“

„*Neviem, sám musíš vyriešiť svoje problémy.*“

Keď videl reakciu svojho otca, odišiel z izby. Išiel do práce za šéfom a prosil ho: „*Rozbil som požičané auto. Nedám výpoveď. Neprijímaj iného na moje miesto.*“

Šéf súhlasil.

„*No veľmi teraz potrebujem peniaze.*“

„*Požičiam ti, no nech tvoj otec podpíše potvrdenie, že peniaze, ktoré ti dávam, vráti, ak by si náhodou znova chcel podať výpoveď.*“

„*Ja to podpíšem, môj otec sa do toho nebude miešať. Budem pracovať a všetko vrátim.*“

Či to nie je Boží zázrak? Keď opäť prišla jeho mama, povedal som jej:

„*Naša metóda bola úspešná! Hospod' vyslyšal naše modlitby. Havária bola Božím dopustením a váš syn ostane doma a napraví sa.*“

Stal sa zázrak. Rodičia sa postili, modlili, mlčali a dosiahli úspech. Za nejaký čas ich syn prišiel do monastiera a našiel ma, hoci nikto z jeho blízkych mu o mne nehovoril. Neskôr sa stal Georgij veľmi dobrým človekom, teraz pracuje pre letectvo a založil si rodinu.

Viac modlitby a menej slov...

Preložila Jaroslava Žáková

Zdroj: <https://pravoslavie.ru/133657.html>

KTO JE HLAVA RODINY?

(pokračovanie) Špecifickosť duševných vlastností muža a ženy sa v kontexte rodiny stáva ich prednosťou. Napríklad, odlišná citlivosť muža a ženy je pre správne fungovanie rodiny priam nevyhnutná. V rodine sa navzájom dopĺňujú, jeden bez druhého by to mali ťažké. Ak by otec vychovával deti bez ženy, mohol by si nevšimnúť to všetko, čo sa odohráva v detskej duši. A matka, vychovávajúca deti bez muža, by mohla spraviť veľa chýb kvôli nátlaku vonkajších okolností. To znamená, že zvláštnosti každého pohlavia sa mimo rodiny stávajú buď nedostatkom, alebo sa vnímajú až ako porucha.

Fyzická sila muža, ktorá nie je nasmerovaná na ochranu rodiny, sa stáva surovosťou. A ženská emotívnosť a citlivosť mimo rodiny často privádza k strašným hriechom. Mäkkosť charakteru u žien sa stáva pre nevydatú ženu v našej krutej dobe až trestom. Ale odmietat' Bohom určenú rolu je nebezpečné. Napríklad, žena sa chce stať nezávislou a mužnou (silnou), a kvôli tomu je nútená znetvoriť svoju prirodzenosť. Ak sa takáto žena vydá, nebude už schopná naplňať svoju rolu v rodine. To isté sa stáva s mužmi, ak strácajú svoju mužnosť.

Ešte by som sa chcel vrátiť k tomu, ako rozumieť fráze „muž je hlava rodiny“. Na začiatok treba rozlišovať dva pojmy – „hlava“ a „despota“. Aký je medzi nimi rozdiel? Stručne by sa dalo povedať, že „hlava“ je zodpovedná za všetko, čo sa deje, ale aj vinná vo všetkom, čo sa deje. Despota, naopak, za nič nie je zodpovedný a vinní sú všetci naokolo.

Ak sa človek potkol, kto je na vine? Hlava alebo noha? Je jasné, že je to hlava. Ona má oči, ktoré majú pozerat' pod nohy na cestu; ona má rozum, ktorý má vyberat' menej nebezpečnú cestu. Ona má uši, ktoré počúvajú, či nejde v blízkosti nejaké auto. Takýmto má byť aj muž ako hlava rodiny, ktorý má byť za všetko zodpovedný.

Ešte si ukážeme jednu situáciu, aby sme pochopili, čím sa hlava rodiny odlišuje od despota. Muž a žena sa chystajú na dlhšiu cestu. Žena sa však dlho cifruje pred zrkadlom, nestihnú autobus a následne ani vlak. Kto je na vine? Typická odpoveď je: žena. Nepravda! Na vine je muž. Veď uznajte sami: muž predsa vedel, že žena sa rada dlho chystá a vyberá šaty. Od Boha dostal rozum, schopnosť triezvo uvažovať a všetko plánovať. Prečo nevyužil svoje schopnosti a neurčil predvídavo čas odchodu z domu o polhodinu skôr? Prečo nemyslel na všetky nepredvídateľné okolnosti? Muž má vrodenuú pevnú vôľu. Prečo ju nevyužil, aby včas odtiahol ženu od zrkadla? Muž má hrubé city. Prečo podľahol citom a dovolil si kochať sa svojou ženou pred zrkadlom? Na vine je iba on! *(pokračovanie nabadúce)*

Preložila Jana Kapraľová

Zdroj: <https://azbyka.ru/odin-raz-na-vsyy-zhizn#n3>, **foto:** massa.ru

SVÄTÝ DÁVID Z WALESU

O svätom Dávidovi z Walesu nie je známych príliš veľa informácií. Prevažne sa o ňom dozvedáme len z pár rukopisov a ústnej tradície. Tradícia zaznamenáva, že Dávid bol synom Svätej Nonny a že jeho narodenie predpovedal svätý Patrik. Dávidov pôrod, pravdepodobne v Henfynw (teraz mesto St. Davids), sa stal počas veľkej búrky, ale nad miestom jeho narodenia svietilo svetlo. Na jeho krste bol Dávid držaný slepým mníchom, ktorému bol následne darovaný zrak. Dávidovo vzdelanie bolo v rukách svätého Polina, ktorého slepota bola tiež uzdravená modlitbami svätého Dávida.

Po dokončení vzdelania a vysvätení na kňaza sa Dávid vydal na svojej cesty. Je považovaný za zakladateľa niekoľkých monastierov, vrátane toho, kde teraz stojí súčasná katedrála svätého Dávida. Bola založená napriek ostrému odporu miestneho náčelníka Bwyu, pohana, ktorý vyzval svojich druidov, aby vyhnali svätca. Keď modlitby svätého Dávida triumfovali nad množstvom kúziel druidov, Bwya konvertoval a prijal krst.

Monastiersky režim svätého Dávida, ktorý bol veľmi prísny, bol nápadne podobný životnému štýlu mníchov egyptskej púšte. Jeho mnisi sa zaoberali tvrdou fyzickou prácou a žili v prísnom pôste. Ich strava bola zložená prevažne z chleba, zeleniny a vody. Svätý Dávid je niekedy známy ako The Waterman (pozn. prekl. Muž vody), čo môže byť odkazom na monastierske pravidlo o pití iba vody. Ďalším dôvodom by mohla byť keltská asketická disciplína - státie v ľadovej studenej rieke, recitujúc Žalmy.

Svätý Dávid v sprievode svätého

Teila a svätého Padarnu išiel na púť do Jeruzalema, kde všetci traja boli vysvätení za biskupov z rúk patriarchu.

1. marca 589 bol monastiersky chrám vraj naplnený melódiami a vôňou, a svätý Dávid zosnul a vstúpil do nebeskej slávy. Od 12. storočia je svätý Dávid považovaný za patróna Walesu. Jeho pamiatku si veriaci, ale aj široká verejnosť uctieva dodnes. Sú po ňom pomenované školy, mestá a mnoho iného.

Ako príklad toho, ako si aj novodobí svätí uctievali svätého Dávida, uvádzame list, ktorý napísal svätý Ján Maximovič (Šanghajske – Sanfranciský), o ktorom je známe, že si veľmi vážil a vrátil do povedomia svätých Západu, na ktorých bolo po dlhé storočia zabudnuté. Vo svojom liste použil práve výrok sv. Dávida z Walesu. Uvádzame z neho prvú polovicu...

Pohár vody

'Gwnewch y pethau bychain'¹

Mnoho ľudí verí, že žiť podľa viery a naplniť Božiu vôľu je veľmi ťažké. Vlastne – je to veľmi jednoduché. Človek sa musí venovať len detailom, maličkostiam a snažiť sa vyhnúť zlu v najmenších a najtriviálnejších veciach. Toto je najjednoduchší a najistejší spôsob, ako vstúpiť do duchovného sveta a priblížiť sa k Bohu.

Človek si často myslí, že Stvoriteľ od neho vyžaduje veľké veci, že Evanjelium trvá na úplnom sebaobetovaní, zrušení osobnosti človeka atď. ako podmienky viery. Človek je z toho taký vystrašený, že sa začína báť zoznámiť sa s Bohom, približovať sa k Bohu a skrývať sa pred Bohom, dokonca sa ani nechce pozerat' do Božieho Slova.

„Ak nemôžem urobiť nič dôležité pre Boha, potom by som sa radšej mal držať ďalej od duchovných vecí, mal by som prestať myslieť na večnosť a žiť „normálnym spôsobom“.“

Pri vstupe do duchovnej oblasti existuje akási domnienka „*veľkých skutkov*“, kedy si človek myslí, že musí buď urobiť nejakú veľkú vec, alebo nerobiť nič. A tak ľudia nerobia vôbec nič pre Boha alebo pre svoje duše! Je to veľmi zvláštne – čím viac je človek oddaný maličkostiam života, tým menej chce byť čestný alebo čistý, alebo verný Bohu v tých istých maličkostiach. A navyše, každý z nich musí zaujať správny postoj k maličkostiam, ak sa chce priblížiť k Nebeskému kráľovstvu.

„Chce sa priblížiť“... V tomto sú zhrnuté všetky ťažkosti náboženského

1. Posledné slová (vo waleštine) svätého Dávida z Walesu podľa Buchedd Dewi: *„Bud'te neochvejní, bratia, a robte malé veci.“*

života. Často človek chce vstúpiť do Nebeského kráľovstva celkom nečakane, nejakým zázračným a magickým spôsobom, alebo prostredníctvom nejakého veľkého činu. Ale ani jeden, ani druhý nie je ten správny spôsob, ako nájsť vyšší svet. Človek nevstúpi do Božej prítomnosti nejakým úžasným spôsobom, zatiaľ čo zostane ľahostajný na zemi k potrebám Božieho kráľovstva a Jeho jasnej večnosti, ani si nemôže kúpiť poklady Božieho kráľovstva nejakým večným činom, akokoľvek veľkým činom. Avšak dobré skutky, sväté skutky sú potrebné na to, aby človek postupne „*vyrástol*“ do vyššieho života, jasnej vôle, dobrej túžby, nebeskej psychológie srdca, ktoré je čisté aj spravodlivé...

„A kto by napojil jedného z tých maličkých čo len pohárom studenej vody, pretože je učeníkom, veru, hovorím vám, nepríde o svoju odmenu.“ V tomto výroku je najvyšším vyjadrením maličkosti dobra „*pohár vody*“ - to nie je tak veľa...

Tatiana Vasiliou

Zdroj: orthodoxcityhermit.com/tag/st-david
-of-wales, **foto:** isleofalbion.co.uk

SÚDNY ZÁKON PRE LAIKOV

Súdny zákon pre laikov je najstarší (zachovaný) slovanský právny spis. Je to starosloviensky občiansky a trestný zákonník v 32 článkoch, ktorý vznikol v druhej polovici 9. storočia, a to (podľa použitého jazyka) na Veľkej Morave. Autorom je Konštantín-Cyryl, možno spolu s Metodom. Usudzovalo sa, že vznikol v Macedónii alebo Bulharsku, alebo že ide dokonca o staroruský text. Tri kapitoly o zákaze pohanských obetí, prisahách a svedkoch pochádzajú z Mojžišovho zákona.

1. Pred každým právom sluší sa o božom práve hovoriť. Preto keď svätý Konštantín prvý zákon napísal, ustanovil, takto hovoriac: Každá dedina, v ktorej pohanské obety bývajú alebo prisahy pohanské, nech sa odovzdá božiemu chrámu so všetkým imaním.

2. V každom spore i obvinení a udaní treba zachovať, aby knieža i sudca nekonali výsluch bez svedkov mnohých, ale aby žalobcom i obviňovateľom hovorili: Ak to nedokážete svedkami, ako i boží zákon káže, očakávajte, že prijmete ten istý trest, ktorý ste vyslovili na druhu. Boží zákon tak káže, a kto ho nezachováva, nech je prekliaty.

3. O koristi. Keď sa ide k nepriateľom do boja, svedčí sa chrániť všetkých rúhavých slov i skutkov a k Bohu myseľ svoju mať a modlitbu konať, a s rozvahou viesť boj. Lebo pomoc sa dáva od Boha (mužom) so srdcom rozvážnym. Veď víťazstvo boja nie je v premnohej sile, ale v sile od Boha.

4. Kto má ženu svoju a zhreší s otrokyňou, ak sa neprístojnosť stane známa, je potrebné, aby ju (otrokyňu) knieža onej krajiny (vyhnal) von z krajiny, aby ju do inej krajiny predali a (získaný) obnos dali chudobným.

5. Kto zhreší s cudzou otrokyňou, nech dá tridsať stľazov (názov peňažnej jednotky) pánovi otrokyne a sám nech sa podrobí sedemročnému pôstu, ako sme to povedali, aby nebol predaný. Ak je chudobný, nech dá niečo podľa svojho imania pánovi tej otrokyne a sám nech sa podrobí rečenému pôstu.

6. Smilniacemu mníchovi podľa svetského zákona nos odrežú, ale podľa cirkevného zákona nech sa mu uloží pätnásťročný pôst.

7. Kto si svoju kmotru vezme za ženu, podľa zákona svetského nos im obom odrežú a rozlúčia ich. Ale podľa cirkevného zákona (treba) ich rozlúčiť a nech sa podrobia pätnásťročnému pôstu.

8. Kto súložil s dievkou, ktorá je panna, ale nie so súhlasom rodičov a keď sa to títo dozvedia, ak si ju chce vziať a chcú to aj jej rodičia, nech sa koná svadba.

9. Kto súložil s dievkou, ktorá je pannou, násilím na pustom mieste, kde nebol, kto by jej pomohol, nech sa predá a jeho imanie nech sa dá dievke.

10. Kto zapáli cudzí les a rúbe stromy, za to je povinný dvojnásobnou náhradou.

11. Kto za nejaké nevráživosti alebo pre zbojstvo majetku budovy ohňom zapáli, ak je to v meste, nech ho ohňom upália, a ak je to v osade alebo v dedine, nech ho mečom zotnú. Ale podľa cirkevného zákona sa mu ukladá pôst dvanásť rokov, lebo je zločinným človekom.

12. Rodičia a deti, ak proti sebe hovoria, nech nemajú viery. Otrok alebo oslo-

bodený nech nie je svedkom ani v prospech pána, ani proti pánovi.

13. Kto od cudzích kúpi zajatca a uvedie ho do pôvodného stavu, ak má zajatec peniaze a dá ich za seba, ktoré kupujúci za neho dal, nech odíde slobodný.

14. Kto z vojakov, ako sa ukáže, svätú našu vieru kresťanskú odvrhol, keď sa vrátil do svojej krajiny a mesta, nech sa predá chrámu.

15. Ak si niekto požičia koňa na cestu do istého miesta, alebo ho pošle a stane sa, že sa koň poraní alebo uhynie, požičiavateľ musí urobiť pána koňa bezškodným.

16. Kto zatvoril cudziu lichvu alebo hladom umoril, alebo inakšie nejako zahubil, nech sa odsúdi na dvojnásobnú náhradu.

17. Kto kradne vo vojne, ak ukradne zbraň, nech sa palicuje, ak koňa, nech sa predá.

18. Pán otroka, ktorý kradne, ak chce mať takého otroka, nech dá náhradu. Ak nechce mať toho otroka, nech dá do poroby okradnutému.

19. Kto cudzie stádo odoženie, ak to učiní po prvý raz, nech sa palicuje, za druhý raz nech sa vypovie z krajiny, po tretí raz nech sa predá, lež iba keď všetko vráti, čo odohnal.

20. Kto mŕtvych v hrobe zvléčie, nech sa predá.

21. Kto vnikne k oltáru vo dne alebo v noci a niečo zo svätých nádob alebo rúcha alebo akúkoľvek vec vezme, nech sa predá, a kto mimo oltára z chrámu niečo vezme, nech sa palicuje a ostrihá sa a nech sa vypovie z krajiny ako nečestný.

22. Kto zajme slobodného a predá alebo zotročí, nech je zotročený sám, keďže i on slobodného zotročil, nech do tej istej poroby vstúpi.

23. Kto si prisvojuje cudzieho otroka a ukrýva ho a činí to tajne, povinný je takého svojho pánovi ustanoviť, dať druhého takého otroka alebo jeho cenu.

24. O manželoch. Premúdrost' učí nás Spasiteľ, náš Pán Boh, keď učinil manželské žitie od Boha nerozlučným. Lebo ten bytie nejestvujúceho človeka stvoriac, nie tak, že hlinu vezmúc zo zeme stvoril ženu, hoci mohol, ale z muža rebro vyjmúc stvoril ju, aby ziduc sa v premúdrosti jedného tela v dvoch osobách uzákonil manželstvo nerozlučné.

Zdroj: Peter Ratkoš - Pramene k dejinám Veľkej Moravy

Dávid Horváth

OVĚČKA 3

MÁRNOTRATNÝ SYN

MÁRNOTRATNÝ SYN

Jedného dňa rozprával Isus svojim učeníkom podobenstvo o milujúcom otcovi a dvoch synoch.

Istý muž mal dvoch synov. Oboch mal veľmi rád. Starší syn bol slušný a snaživý. Vzorne pracoval na poli a v domácnosti. Mladší bol zvedavý a nezbedný. Keď vyrástol, vypýtal si od otca svoj podiel majetku, rozlúčil sa s ním a odišiel do sveta. Márne ho otec odhovárал, aby ostal doma. Mladík odišiel do cudzích krajov, kde nakupoval vzácne a drahé veci. Našiel si priateľov, ktorých často pozýval na večierky, až sa mu nakoniec minuli všetky peniaze. Priatelia sa mu vtedy otočili chrbtom a on musel pracovať u jedného sedliaka ako pastier sviň. Vtedy si spomenul, ako dobre mu bolo pri otcovi a rozhodol sa, že sa vráti a popýta otca o odpustenie.

Keď sa blížil k domu, zbadal pri ňom svojho otca a otec spoznal svojho strateného syna. Vtedy sa k nemu otec rozbehol, vyobjímal ho a vybozkával. Syn mu povedal: „Otec, bol som veľmi nerozumný. Nie som hoden volať sa tvojím synom! Môžem byť aspoň tvojím sluhom?“ Otec mu však povedal: „Si predsa môj syn! Mám ťa stále rád.“ A sluhom prikázal obliecť ho do najlepších šiat, dať mu na ruku prsteň a obuv na nohy. Povedal: „Pripravte veľkú hostinu. Jedzte a vesel'te sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy a ožil, bol stratený a našiel sa.“

VYSVETLENIE PODOBENSTVA

My sa správame častokrát ako márnوترatný syn. Odchádzame od svojho milujúceho Boha Otca a konáme neprávosti. Ale náš Otec nás miluje a vždy čaká. Keď sa budeme kajat' zo svojich hriechov a túžiť sa vrátiť k Otcovi, On nás s radosťou prijme.

Ǻ ǻ	a
Б б	b
В в	v
Г г	h
Д д	d
Ѣ ѣ	e, je
Ж ж	ž
С с	z
З з	z
И и	i, ji (j)
І і	i, ji
К к	k
Л л	l
М м	m
Н н	n
О о	o
П п	p
Р р	r
С с	s
Т т	t
У у, Ѹ ѹ	u
Ф ф	f
Х х	ch
Ѡ ѡ	o, ó
Ѣ ѣ	ot
Ц ц	c
Ч ч	č
Ш ш	š
Щ щ	šč
ъ	-
ы	ruské y, poľské y
ѣ	-
Ѥ ѥ	i
Ю ю	ju
Ѡ ѡ	ja
Ѣ ѣ	ja, a
Ѥ ѥ	ks
Ѧ ѧ	ps
Ѩ ѩ	f, t
Ѫ ѫ	i(y), v, j

Učíme sa cirkevnoslovanský jazyk (CYRILIKU)

Titly, cirkevnoslovanské ΤΙΤΛΟ(-Α)

Sú to diakritické (nadriadkové znamienka), ktoré sa používajú nad skrátenými slovami.

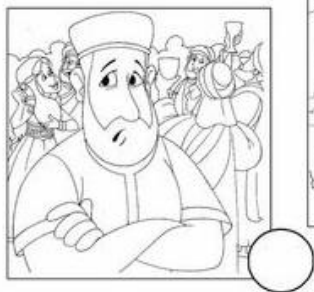
- Nauč sa prečítať skrátené slová
  - ✓ Kresťanský Boh sa v cirkevnej slovančine píše s titlou (БГ҃Ъ - BOH)
  - ✓ Pohanskí bohovia sa označujú plným slovom (БѢЗИ - BŌZI, БѢГОВЕ - BŌHOVE)
  - ✓ Meno Isusa Christa sa píše s titlou (И҃С҃УС - ISUS)
  - ✓ Iné biblické osoby s týmto menom nemajú skrátený tvar (И҃С҃УСѢ - napr. ISUS NAVIN)
  - ✓ Anjel, nadprirodzená bytosť s krídlami (А҃НГЕЛЪ - ANHEL)
  - ✓ Padlý anjel, diabol (ѦГГЕЛЪ - AGGEL)
- Priradiť správne význam slova k skrátenému tvaru.

БГ҃Ъ	meno Isusa Christa
И҃С҃УСѢ	anjel, nadprirodzená bytosť
А҃НГЕЛЪ	kresťanský Boh
БѢГОВЕ	padlý anjel, diabol
ѦГГЕЛЪ	pohanskí bohovia
И҃С҃УС	Isus Navin

Úlohy pre škôlkarov

Keď starší syn prišiel z poľa a počul, že sa vrátil jeho mladší brat, nechcel vojsť do domu. Hneval sa a žiarlil na brata, že mu otec všetko odpustil, aj keď bol neposlušný. Vtedy otec vyšiel z domu a povedal mu: „Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo mám, je tvoje. Tvoj brat bol stratený, ale našiel sa, preto sa teš a hoduj s nami.“

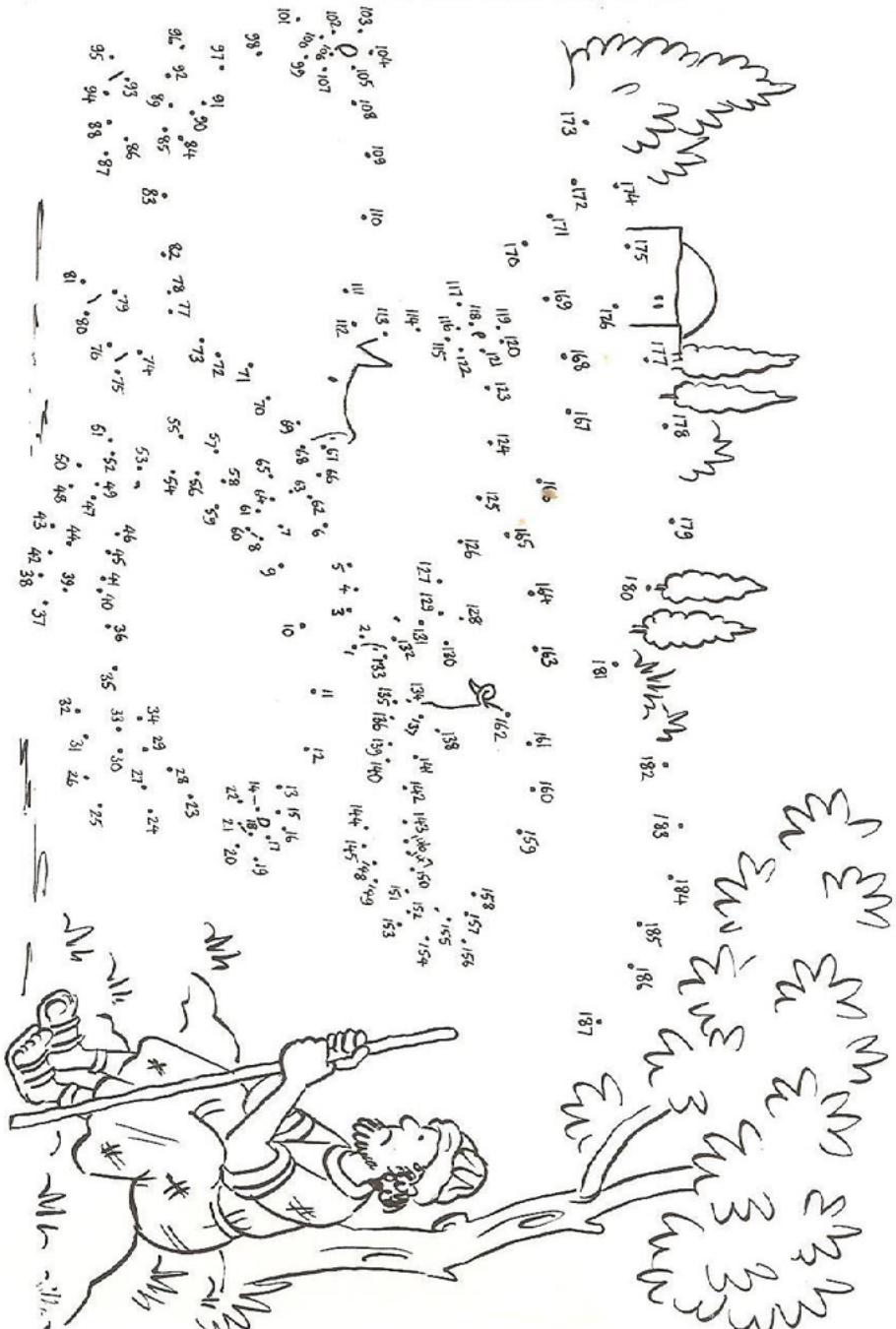
- Usporiadaj obrázky do správneho poradia. Dopíš čísla do okienok. Pomôž si príbehom o **MÁRNOTRATNOM SYNOVI**.

Úlohy pre školákov

- O ktoré zvieratá sa staral márnotravný syn?

Odpooveď nájdeš v Biblii (Lk 15: 11-32).

ZAHRAJ SI! Postupuj od 1 ku 1 a splň úlohy, ktoré ti zadajú tvoji spoluhráči.

1 2 ... OPÍŠ OBRÁZOK PRI DANOM ČÍSLE 🎵 ZASPIEVAJ NÁM

😊 ZACVIČ SI ❤️ NAUČ NÁS MODLITBU ☀️ OTÁZKA Z NÁBOŽENSTVA

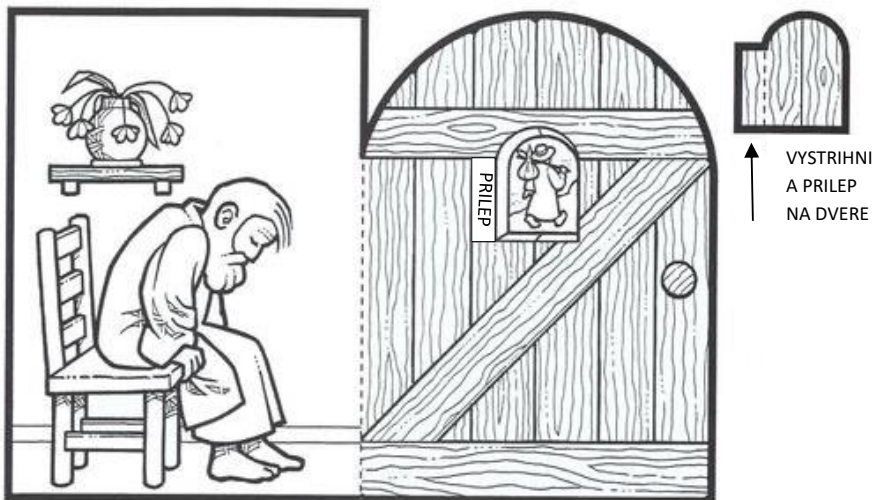

ŠTART

- Prefot' si túto stranu a vyrob si knižku podľa návodu. Obrázky vyfarbi a vystrihni. Zohni v mieste, kde sú prerušované čiary a dvere navzájom prilep. Vznikne 6 stranová knižka. Obálku si ozdob podľa vlastných predstáv a nezabudni napísať názov. Pomocou knihy prerozprávaj príbeh.

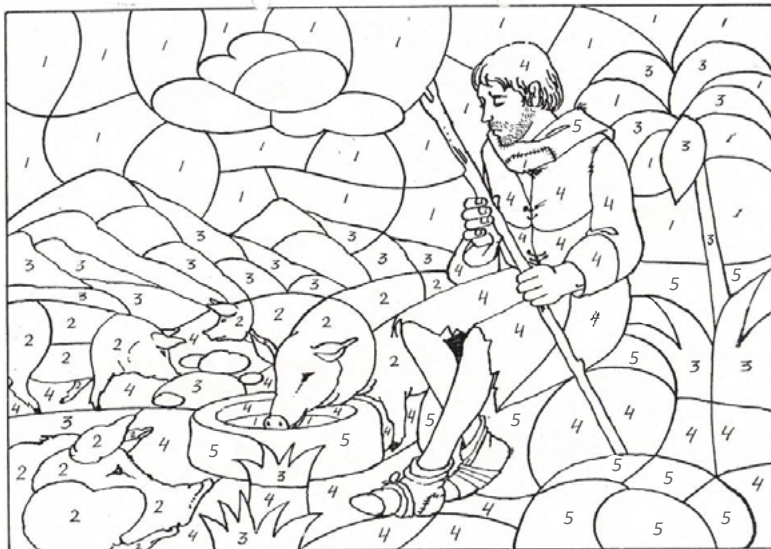

SÚŤAŽ

Vypracovanie
pošli do 20.3.2021
na e-mail:
ovecka.istina@gmail.com

Nezabudni
napísať svoje meno,
vek, adresu
a cirkevnú obec.

Úloha pre škôlkarov
Vyfarbi podľa pokynov.

1 - modrá
2 - ružová
3 - zelená
4 - hnedá
5 - sivá

Úloha pre školákov: Odpovedz na otázky a zakrúžkuj správnu odpoveď'.

1. Čo urobil otec, keď si mladší syn vypýtal svoj podiel majetku?

a) nedal mu ho   b) dal mu ho   c) dal mu iba polovicu

2. Čo robil márnotravný syn v cudzine?

a) pracoval   b) oženil sa   c) kupoval drahé veci a užíval si

3. Ako sa zachovali jeho priatelia, keď minul všetky peniaze?

a) požičali mu peniaze   b) otočili sa mu chrbtom   c) ponúkli mu pomoc

4. Prečo sa chcel márnotravný syn vrátiť domov?

a) hladoval a ťažko pracoval   b) chcel si vypýtať od otca ďalšie peniaze   c) ochorel

5. Prečo nechcel starší syn vojsť do domu?

a) bol nespemý   b) bol unavený   c) hneval sa a žiarlil

Výhercovia súťaže za február:

Škôlkari: Pal'ko (5r) PCO Bežovce, František (3r) a Michaela (3r) PCO Smolník

Školáci: Xénia (9r) PCO Svidník, Pavla (7r) PCO SNV, Michal (10r) PCO KE

pripravila
diakonisa Natália

ROZHOVOR S JEREJOM MIROSLAVOM PAVLENKOM

1. Drahý otec Miroslav, pochádzate z dedinky Potôčky, okr. Stropkov. Kto z Vašich blízkych vo Vás zanechal najväčšiu stopu a bol Vaším vzorom pri formovaní duchovného života?

Ďakujem Bohu za rodičov, za takých modlitebníkov, ktorých máme blízko pri sebe. Naučili ma prvé modlitby, viedli ma do chrámu, každú nedeľu i vo sviatok, spoločne sme sa učili pôstu, čím častejšie pristupovať k sv. Čaši. Dnes viem, prečo to robili. Ukázali mi, že Hospod' Boh a chrám je to prvé a posledné pre človeka.

Ďalej mi hneď napadne meno nebohého otca Petra Cupera. Hoci o. Peter neslúžil u nás, bol pre mňa tým, kto najviac formoval môj duchovný život. Nie tak slovami, ako svojím príkladom, svojou prítomnosťou. Stačilo mi, keď som ho zazrel na druhej strane ulice, ako ide z chrámu. Môžem povedať, že bol vždy presný ako hodinky. Nikdy nezabudnem na tie dni, keď som išiel ráno do školy a vedel som, o koľkej pôjde otec z Liturgie. Vtedy som nashvál zašiel do obchodu, ktorý bol mimo cesty, len aby som ho stretol na pár minút, pozdravil sa s ním, či mohol ho kúsok odprevadiť. To mi stačilo. Vyžarovala z neho láska, blahodať a taký pocit, že všetko bude dobre.

2. Aktuálne prebieha sčítanie ľudu, čo obnáša hlásiť sa a vyznať svoju vieru, svoje korene... Môžu byť v tomto príklade i naši tunajší svätí?

Mám v tom jasno, som pravoslávny Rusnak/Rusín. V dnešnom svete je množstvo národností, ľudia sa delia na takých, onakých, prosto z túžby cítiť sa viac než ten

Pravoslávny chrám, Čabiny

Kaplnka v DeD, Medzilaborce

druhý. Tieto rozdiely tradícií, jazyka a kultúry dokáže spojiť jedna krásna vec, a tou je viera v Boha. Či je to pravoslávny Rusnák, Slovák, Maďar... v chráme prijíma to isté Telo a Krv nášho Spasiteľa IC XC. Túto jednotu môžeme vidieť i v životoch našich svätých, ku ktorým sa dnes modlíme: sv. Alexej Tóth, sv. Maxim Sandovič, sv. Alexej Kabaľuk, sv. Mojsej Uhrín, sv. Prokopij Sazavský... Hľadáme to, čo nás zjednocuje, čo nás spája, a to je Christos. Dnes nám chcú nahovoriť, že viera nie je súčasťou našej kultúry! No my dobre vieme, že kde by sa podela naša slovenská, slovanská kultúra bez sv. Cyrila a Metoda, ktorí nám darovali písmo? Že nie je súčasťou zdravotníctva! No koľkým ľuďom prináša Cirkev telesné či duchovné uzdravenie! Nezabúdajme na to, kto sme a ukážme to svetu svojím životom.

3. Otče, ste duchovným správcom Detského domova (CDR) sv. Nikolaja v Medzilaborciach a PCO Čabiny! Staráte sa o napĺňanie duchovných potrieb detí i zamestnancov. Čo vyžaduje a zahŕňa Vaša práca s deťmi zo sociálne slabších rodín? Môžu sa bežní veriaci zapojiť nejakým spôsobom do podpory tohto nášmu zariadeniu?

Práca s deťmi a to bez rozdielu, či sú to deti v DD alebo v biologickej rodine, si vyžaduje byť prítomný, dostupný, keď to dieťa potrebuje. Dať dieťaťu pocit prijatia a bezpečia. Najhoršie je dať niekomu pocítiť, že je menejcenný. To, čo my ľudia veľmi radi dávame najavo. No môže to ľahko zničiť nás i zraniť dušu dieťaťa. Pomoc núdzny a slabým je najkrajšia forma pomoci a s láskou každý, podľa svojich síl a možností, môže prispieť nejakým spôsobom, podporiť a potešiť tieto deti.

4. Čo je najkrajšie, čo najťažšie v kňazskej službe? Ľudia bežne nemajú

predstavu, v čom spočíva príprava kňaza na bohoslužby...

Najkrajšie na kňazskej službe je zároveň to najťažšie a popísať je to ťažké. Ťažké je zladať vlastný rodinný život so životmi veriacich, ktorí sa priamo či nepriamo stávajú členmi rodiny kňaza. Kňaz so svojou rodinou prežíva ťažkosti i radosti svojich veriacich. A tom je ukrytá tá krása. Áno, ľudia vidia len to, že kňaz je v chráme len dve hodiny, podľa potreby dvakrát, trikrát do týždňa a nevidia jeho domácu prípravu na každú bohoslužbu. Neuvedomujeme si, že kňaz je taký istý človek, ako jeho veriaci so všetkými svojimi nedokonalosťami i chybami, ktoré život prináša.

5. Váš obľúbený svätý je prep. Serafim Sarovský. Ako ovplyvnilo spojenie s týmto svätým Váš osobný a rodinný život?

O. Peter Cuper mi raz na hodine náboženstva daroval malú ikonku prep. Serafima, a odvtedy je celý môj/náš rodinný život prepojený s baťuškom Serafimom. Dá sa povedať, že s mojou manželkou/matuškou nás dal dokopy práve baťuška Serafim, a práve cez ikonku od otca Petra.

6. Čo by ste zaželeli redaktorom a čitateľom časopisu Istina, otče?

Vynárajú sa mi v mysli slová starca Nikolaja Gurjanova: „*Kde prosto, tam Anhelov so sto! Kde mudrenno, tam ni odnoho!*“ To je to, čo chcem zaželať všetkým, zjednodušiť svoj život a nerozmýšľať nad zbytočnosťami dnešnej doby. Anhela Chraniteľa!

Za rozhovor ďakuje **Eva Kahancová**,

Foto: facebook.com/pco.cabiny

SVÄTÝ EUSTATHIUS Z KUNNAMKULAMU /19. 3./

Metropolita Eustathius z Kunnamkulamu (známy ako „Sleebea Mar Ostatehos Bava“) je otcom a svätcom Sýrskej pravoslávnej cirkvi a Sýrskej pravoslávnej cirkvi Malankara, ktoré žili na konci 19. a na začiatku 20. storočia.

Svätý Eustathius sa narodil ako Sleebea (Stavros) v dedine Kfarzo (v dnešnom Turecku) 1. januára 1854. Keď bol ešte malým dieťaťom, stratil otca a väčšinu svojich bratov a sestry v epidémii, ktorá sa potom prehnala Mezopotámiou. Prežili len jeho matka so sestrou.

V 7 rokoch začal sv. Eustathius študovať u svojho strýka, kňaza Danaha. Neskôr sa vzdelával v Damasku. Po celú dobu pracoval v okolitých dedinách, aby uživil sám seba aj svoju rodinu. V roku 1880 bol svojím učiteľom, metropolitom Athanasiosom Shem'unom v Damasku, vysvätený za diakona.

Od mladosti sa Eustathius pravidelne modlil, držal pôsty Sýrskej pravoslávnej cirkvi a často rozjímal. Vďaka svojej náboženskej výchove vyrastal ponorený do hymnografie a zvykov Antiochijskej cirkvi. Po štúdiu zvládol aj liturgickú sýrčinu, bohoslužobný jazyk Sýrskej pra-

voslávnej cirkvi. V čase jeho príchodu do metropoly Cochin s metropolitom Ataná-zom v roku 1881 mal diakon Sleebea iba 27 rokov. Títo dvaja okamžite začali kázať apoštolskú vieru v Kerale, posilňovali vo viere pravoslávnych a zdieľali evanjelium s neortodoxnými. V roku 1889 sa obaja mohli presťahovať do „starého seminára“ v Kottayame (po jeho návrate do Pravoslávnej cirkvi v Malankare od anglikánskych misionárov a ich učeníkov), ktorí nad ním prevzali kontrolu. Potom mohli metropolita Athanasius a Eustathius začať vzdelávať seminaristov v Kottayame, trénovať ich vo zvykoch a praktikách Antiochijskej cirkvi a vyučovať teológiu.

11. júna 1889 metropolita Athanasius neočakávane zosnul a nechal Eustathia samotného v Kerale. Po čase smútku sa však Eustathius vrátil k hlásaniu evanjelia v celej Kerale a v celom regióne sa stal známym pre svoje kázne, a tiež pre svoju charitu (často ani nejedol, aby mohol dať peniaze, ktoré ušetril, chudobným). V tomto období sa Eustathius zbližil aj s metropolitom Ge-evarghese Marom Gregoriosom z Parumaly, ktorý bol neskôr oslavovaný ako svätý Gregor z Parumaly, a ktorý je v Kerale známy ako Parumala Thirumeni. V roku 1895 viedol Gregor z Parumaly púť do Svätej zeme, pričom si so sebou vzal ako sprievod aj vtedajšieho diakona Sleebu. Obaja si boli blízki až do Gregorovej smrti 2. novembra 1902, ktorá Eustathia zarmútila rovnako ako smrť metropolitu Athanasiusa Shem'una. Eustathius slúžil aj na pohrebe svätého Gregora v Parumale.

V roku 1906 Sleeba bol požiadaný, aby sa vrátil do Dayro d'Mor Mattai, neďaleko Ninive (dnešný Mosul) v Mezopotámii a aby bol zasvätený biskupstvu. Po vysviacke odcestoval za sestrou do Kfarza a zostal v tejto oblasti dva roky kázať v ich chrámoch. Začiatkom roku 1908 o. Sleeba bol vysvätený za metropolitu v Chráme svätých štyridsiatich mučeníkov sebastijských v Ninive, ktorý ho pohotovito vymenoval za patriarchálneho exarchu v Malankarskej pravoslávnej cirkvi.

Po jeho vysvätení sa Eustathius vrátil do Indie. Pôsobil ako miestny predstaviteľ Pravoslávnej cirkvi v Malankare. V tomto období, v roku 1911, došlo v Malankarskej pravoslávnej cirkvi k prvému veľkému rozkolu medzi patriarchálnymi a autokefálnymi organizáciami. Autokefalistov viedol metropolita Vattasseril Mar Dionysios, zatiaľ čo Eustathius a novozvolený vodca patriarchálnej Pravoslávnej cirkvi Malankara, metr. Paulose Mar Kurillos sa usiloval o znovuzjednotenie Pravoslávnej cirkvi v Indii.

Kvôli rozkolu a v boji so schizmou bolo veľa pravoslávnych farností v Malankare, v strednej a južnej Kerali, rozdelených na bojujúce frakcie. Eu-

stathius však veriacich Malankarskej eparchie povzbudil, aby sa pokojne stiahli zo sporov a postavili si nové chrámy. To viedlo k vybudovaniu Chrámu svätej Márie Simhasana v Kunnamkulame, ktorý Eustathius posvätil v roku 1919.

Napriek vysokému veku Eustathius naďalej cestoval po celej Kerali, navštevoval pravoslávne chrámy v Malankare, pomáhal organizovať Hnutie nedelňých škôl a viedol neúspešné rokovania o zmierení oboch častí Pravoslávnej cirkvi v Indii. 19. marca 1930 metropolita Sleeba Ostateos Bava odovzdal svoju nesmrteľnú dušu Pánovi vo veku 76 rokov. Bol pochovaný v Chráme svätej Márie Simhasana v Kunnamkulame, ktorý sa odvtedy stal významným pútnickým centrom a bežne sa nazýva Bava Pally (chrám Bava), po sv. Eustathiovi. V roku 2000 patriarcha Ignác Zakka I. z Antiochie uctil metropolitu Ostateosa ako svätca Antiochijskej cirkvi. Svätý Eustathius sa pripomína v sýrskych pravoslávnych a malankarských sýrskych pravoslávnych cirkvách 19. marca.

Zdroj a foto: <https://orthodoxwiki.org/www.syriacchristianity.in/>

Zuzana Sadilková

LITURGIA APOŠTOLSKÝCH USTANOVENÍ (KLIMENTOVA LITURGIA), 2. ČASŤ

Druhá časť Eucharistickej modlitby Klimentovaj liturgie, ktorá nasleduje po Víťaznej piesni, tvorí poďakovanie, teda Eucharistiю za Vtelenie, Smrť, Zmŕtvychvstanie a Vystúpenie na nebo „Božieho Slova“. Za celé spasiteľné dielo Isusa Christa i za obnovu a spásu ľudského rodu v Christu. Táto druhá časť Eucharistickej modlitby sa končí vzývaním Svätého Ducha, teda epiklézou. Nasledujú ustanovujúce slová Isusa Christa, ktoré tvoria centrálny bod svätej Anafory. Tieto slová spolu s úvodnými slovami, ktoré nás vovádzajú do historického okamihu, keď bola ustanovená svätá tajina Eucharistie, boli v čase sv. Cyrila Jeruzalemského súčasťou aj Liturgie antiochijského typu.

Svätú tajinu Eucharistie, ktorú vykonávame v Klimentovej liturgii, konáme na podnet nášho Spasiteľa, kory povedal: „*Toto čítte na moju pamiatku!*“ Tieto slová sú zachytené v prvom liste apoštola Pavla 11, 23-25, rovnako aj v Evanjeliu podľa Lukáša 22, 19-20 a nasledujú hneď po ustanovujúcich slovách nášho Pána Isusa Christa. Táto výzva sa nachádza nielen v Klimentovej liturgii, ale aj v množstve iných liturgií, v ktorých sa táto výzva uplatňuje počas vykonávania svätej tajiny Eucharistie. Anamnéza je časťou Liturgie, ktorá tvorí živú spomienku na utrpenie nášho Pána, Jeho smrť, Vzkriesenie, Nanebovstúpenie a Jeho druhý slávny príchod.

Po anamnéze nasleduje Epikléza, počas ktorej sa slúžiaci modlí a vzýva Svätého Ducha, aby zostúpil na predložené dary, posvätil ich a premenil na Telo a Krv Pánovu, teda aby predložený „*chlieb učinil Telom Tvojho Christa a tento kalich Krvou Tvojho Christa,...*“. Epikléza nám predstavuje obeť a zároveň formu naplnenia Pánovho prikázania „*toto čítte*“...

Pri prosebných modlitbách sa veriaci modlia za všetok ľud, za celú Cirkev, všetko duchovenstvo, panovníka, vládu, vojsko, za všetkých svätých, ktorí od počiatku sveta žili Bohu príjemný život a rovnako aj za tých, ktorí teraz v tomto svete žijú zbožne atď. Najstaršie písomné svedectvo o vyššie spomínanej praxi proseb-

ných modlitieb nachádzame u svätého Cyrila Jeruzalemského. Ak spomenieme prípravné modlitby pred sv. Prijímaním, kresťania v prvotnej Cirkvi veľmi citlivo vnímali modlitbu „Otče náš“ v súvislosti so svätým Prijímaním, a to najmä prosbu modlitby. Toto nám jasne svedčí o veľmi úzkom vzťahu sa svätým Prijímaním, ktoré nasleduje v tesnom spojení po tejto modlitbe.

Podľa sv. Cyrila Jeruzalemského po „Otče náš“ sa hovorí „Amen“, čo znamená „*nech sa tak stane*“, a tým sa spečatuje všetko to, čo je (obsiahnuté) v Bohom naučenej modlitbe. Nasleduje povýšenie, pri ktorom sa pozdvihuje v ruke svätý

chlieb. Toto je okrem iného jedna z prvých vecí, ktorá predchádza obradu lámania (rozdrobenia) svätého chleba. Obrad povýšenia sa dnes vykonáva rôznymi spôsobmi. V byzantských liturgiách duchovný dvíha sv. chlieb nad diskos. V Koptskej cirkvi duchovný dvíha časť chleba nad čašu. Arméni ponárajú chlieb do čaše, a potom ho nanovo vyberajú. Počas slúženia sv. Eucharistie takmer na všetkých liturgiách, okrem Klimentovej liturgie, zvolaním slov „*Sväté svätým*“, duchovný začína vykonávať štyri bohoslužobné úkony: povýšenie, lámanie (drobenie), zjednocovanie, vlievanie teplej vody do čaše.

Nasleduje samotné prijímanie a konečné poďakovanie. Liturgia Apoštolských ustanovení je zakončená záverečnou modlitbou požehnania pri sklone hlavy, ktorá je paralelná so zaambónovou modlitbou byzantských liturgií. Veriaci, posvätení účasťou na svätej tajine Eucharistie, nositelia Christa Boha, o chvíľu opustia bezpečný prístav chrámu a vyjdú von na rozbúrenú hladinu dnešného sveta, ale milujúci Boh ich bude chrániť pred útokmi nepriateľov, aby ich život nielenže ostal nedotknutý, ale dokonca, aby bol nositeľom Božieho pokoja požehnaného Nebeského kráľovstva v dnešnom svete.

Nezabúdajme na Boha, na chrám, na duchovný život. Všetko je Božia vôľa, a preto sa modlíme doma a nádejajme sa na to, že čoskoro budeme opäť účastníkmi na svätej Liturgii a život mnohých z nás, ktorí sme bez chrámu, sa opäť na tom rozbúrenom svetskom mori ukludní, spomalí a my sa s radosťou vrátíme do domu nášho Otca, kde sa cítíme najlepšie, bezpečne a kde naše starosti pominú a my za to všetko poďakujeme Bohu.

Foto: prist.today. **Zdroje:** Štefan Šak - Klimentova liturgia
http://yakov.works/acts/03/1/kliment_rim_lit.htm

<https://vsemolitva.ru/istoricheskoe-razvitie-chinov-bozhestvennoj-liturgii.html>

SLOVO O PÔSTE

Milí čitatelia, už čoskoro vstúpime do Veľkého pôstu, v ktorom sa budeme pripravovať na najväčší sviatok v Pravoslávnej cirkvi. O pôste zvykne byť toho vždy veľa napísaného a povedaného, existujú mnohé citáty svätých otcov.

Jedným z nich je Vasil' Veľký, ktorého liturgie sa budú vo Veľkom pôste slúžiť skoro každú nedeľu. Tento svätý hovorí: „*Koľko vezmeš telu, toľko pridáš duši.*“ Mnohí z nás zabúdajú na dušu, starajú sa len o telo, a zvyčajne hovoria, že nemajú čas, pretože je doba taká, aká je. Ak by sme sa na chvíľu zastavili a zamysleli sa nad slovami tohto svätého, zistili by sme, koľko zbytočností zaťažuje naše telo, či už to je jedlo, televízia, či iné veci, ktoré odvádzajú našu pozornosť od toho, čo je hlavné v našom živote, a tým je spása našej duše. Pretože telo je smrteľné, no duša nie.

Preto, drahí bratia a sestry, konajme podľa slov sv. Vasiľa Veľkého, snažme sa nájsť aspoň v tomto období viac času na našu dušu, ktorá je častokrát zanedbávaná. Drahí bratia a sestry, nevenujme všetok svoj čas telu, venujme sa viac starostlivosti o dušu. Nech nám v tomto ťažkom, no krásnom období pomáha sám Isus Christos, Presväta Bohorodička, sv. Vasil' Veľký a všetci svätí. Amiň.

Christos posredi nás!

Bohuznámy bohoslovec

„Pokánie bez pôstu je však bezcenné... Pôstom sa obhajuj pred Bohom! Áno, i samotný život v raji je predobrazom pôstu, nielen nakoľko človek žil s anjelmi a skrze skromnosť (nenáročnosť) si uchoval s nimi podobnosť, ale aj preto, lebo všetko, čo potom ľudský rozum vymyslel, ako pitie vína, zabíjanie zvierat, vlastne všetko, čo zakaľuje ľudského ducha, pre obyvateľov rajskej záhrady bolo ešte neznáme. Pretože sme sa nepostili, stratili sme raj. Postíme sa teda, aby sme sa tam opäť mohli vrátiť!“

Svätý Vasil' Veľký, O pôste

NEVĚŘÍCÍ, ODEJDĚTE! SOUČASNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ KŘESŤANŮ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH BLÍZKÉHO VÝCHODU A AFRIKY

Kniha se věnuje pronásledování a diskriminaci křesťanů v zemích Blízkého východu a severní Afriky – konkrétně v Turecku, Kypru, Ázerbájdžánu, Izraeli, Palestinské autonomii, Jordánsku, Libanonu, Egyptě, Íránu, Saúdské Arábii, Iráku, Sýrii, Pákistánu, Afghánistánu, Libyi, Súdánu a Jižním Súdánu. Jednotlivé kapitoly seznamují v chronologickém pořádku čtenáře s dějinami křesťanství v dané zemi, popisují život místních církví, věnují se důležitým společenským milníkům. Stěžejní části se zaměřují na osudy křesťanů od počátku 20. století do dnešních dnů. V případě těch zemí, v nichž momentálně dochází k rozsáhlému pronásledování (Irák, Sýrie, Afghánistán, Pákistán, Libye, Súdán) či zvýšené diskriminaci (Írán, Saúdská Arábie) křesťanů, se výklad soustředí na kvalifikaci, kvantifikaci a podrobný popis probíhajících událostí.

INFORMÁCIE O KNIHE:

Autor: Michal Řoutil

Názov: Nevěřící, odejděte! Současné pronásledování křesťanů ve vybraných zemích Blízkého východu a Afriky

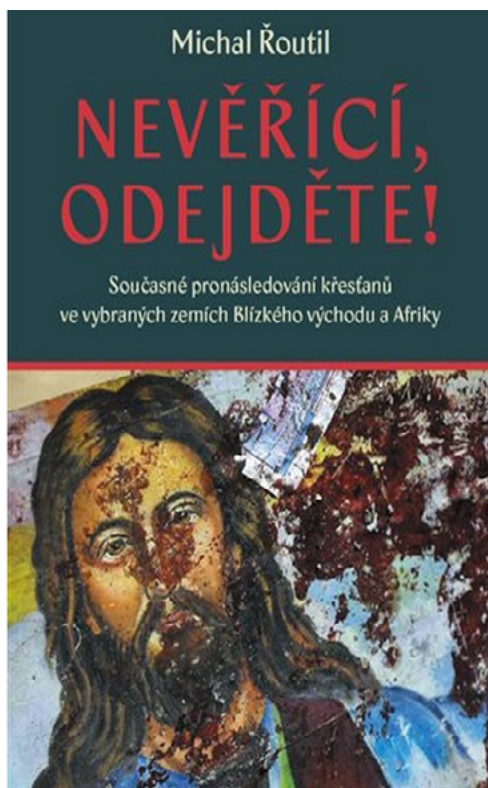
Vydavateľstvo: Pavel Mervart

Rok vydania: 2020

Počet strán: 640

„Základním požadavkem islámu coby (nejen) státního náboženství je povinnost vyznávat jej a zároveň zákaz odpadnout od něho – a islám do nejmenších podrobností ovlivňuje existenci každého věřícího, bezpodmínečně vyznávajícího daná či právě závazná věroučná pravidla. A zajiště kypí touhou tato pravidla rozšířit po celém světě: vždyť si z minulosti stačí vybavit dvě mohutné, po několik staletí trvající expanze do Evropy, zastavené jen s největším vypětím sil. Nedělejme si iluze, že cíle by se změnily, to jediné užívané prostředky nabyly jinou podobu.“

Ján Jaroš, z recenzie kultura21.cz

VYROBTE SI ZÁLOŽKU

Je marec – mesiac kníh. Ideálny čas začítať sa do nejakej knihy, premiestniť sa do sveta fantázie a zažívať dobrodružstvá spojené s knihou... Aby ste sa v knihe nestratili, môžete si vyrobiť záložku.

ČO BUDETE POTREBOVAŤ: machovú gumu alebo farebný výkres, pohyblivé oči, motúz alebo vlnu, nožnice, ihlu, ceruzku (kružidlo)

POSTUP:

- Na machovú gumu alebo výkres si nakreslite hlavu nejakého zvieratá (ja som kreslil mačku) a vystrihnite ju. Farbu machovej gumy zvolte podľa toho, aké zviera budete vyrábať.

- Na vystrihnutú hlavu nalepte pohyblivé oči (ak ich nemáte, môžete ich nakresliť).

- Z motúzu si odstrihnete rovnako dlhé kúsky podľa toho, koľko má vaše zviera nôh (ja mám mačku, čiže 4 kúsky). Nezabúdajte, že by mali byť dlhšie ako kniha, pretože ich nebude vidno.

- Každý kúsok postupne navlečte do ihly a po jednom prevlečte cez spodnú časť hlavy. Urobte uzol.

- Následne na koniec každého motúžku navlečte labku. Nezapomnite aj tu urobiť uzol.

- Vaše zvieratko si môžete dozdobiť podľa seba napr. pierkami, koráľkami, gombíkmi... (ja som už nedozdoboval).

Alex Bromberger

PS: postup výroby si môžete pozrieť na fotografiách na poslednej farebnej strane.

KOREŇOVÁ POLIEVKA

Suroviny: koreňová zelenina (mrkva, petržlen, cvikla), kaleráb, cibuľa, soľ, koreníe, ocot podľa chuti, kôpor

Postup: Koreňovú zeleninku a kaleráb pokrájame na malé kocky a orestujeme na cibuľke. Zalejeme vodou a privedieme k varu. Osolíme, okoreníme a necháme variť, pokým zelenina zmäkne. Nakoniec pridáme ocot podľa chuti a trochu kôpru na dotvorenie chuti.

PEČENÉ PIROHY

Suroviny: 500 g polohrubej múky, sójové mlieko, kryštálový cukor, droždie, vlažná voda, soľ, olej, zemiaky/lekvár ako náplň

Postup: Zemiaky uvaríme, osolíme, okoreníme, pridáme orestovanú cibuľku a popučíme (treba dobre ochutiť). Necháme vychladnúť. Z vlažnej vody, lyžice sójového mlieka, trochu múky, 2 lyžíc cukru a polovice droždia pripravíme kvások. Z 500 g polohrubej múky, 3-4 lyžíc sójového mlieka, lyžičky soli, 50 ml oleja a vody cca 400 ml (podľa povahy múky) vypracujeme vláčne cesto spolu s kváskom. Cesto necháme prikryté vykysnúť asi 15 min. Preložíme ho na pomúčenú dosku, vytvarujeme bochník a vyvalkáme cesto hrubé asi 1 cm. Narežeme ho na malé štvorčeky a plníme pripravenými zemiakmi/lekvárom. Pečieme vo vyhriatej rúre na 220 stupňov cca 10 min. (záleží od typu rúry). Upečené trochu poolejujeme a môžeme sa do nich s chuťou pustiť! :-)

DOMÁCI ČOKOLÁDOVÝ PUDING

Suroviny: 100 g kvalitnej horkej čokolády, 600 ml sójového mlieka, lyžica kakaa, 2 lyžice kukuričného/zemiakového škrobu, 2 lyžice práškoveho cukru

Postup: Polovicu sójového mlieka nalejeme do hrnca, pridáme na kúsky rozlamanú čokoládu a necháme ju v mlieku rozpustiť na miernom ohni. V miske zmiešame kakao, kukuričný škrob, cukor a zvyšnú polovicu sójového mlieka. Túto zmes pomaly metličkou primiešame za stáleho miešania k mlieku, ktoré sa varí. Puding miešame do zhustnutia. Prelejeme do pohárov, necháme vychladnúť a môžeme podávať s ovocím.

OBSAH

Príhovor nového šéfredaktora.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Život mladého človeka.....	6
Pravoslávna rodina.....	8
Pravoslávie vo svete.....	11
Pramene.....	13
Ovečka.....	15
Rozhovory.....	23
Novodobí svätí.....	26
Liturgické okienko.....	28
Študentské práce.....	30
Duchovná knižnica.....	31
Tvorivé dielne.....	32
Pôstna kuchárka.....	33

Jaroslav Smoleň
grafik

...a každý mesiac uvidíte iného
z nás tvorcov Vašej Istiny:-)

Obálka: *Deti v chráme, PCO v Slovinkách*

Strana 2: *Istinkáči na trangáči, PCO Klenová a Ruská Volová*

Strana 35: *Fotopostup - Tvorivé dielne, str. 32.*

Strana 36: *SODB 2021*

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Alex Bromberger, Jana Gubová, Daniel Havaj, David Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapralová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Natália Spišáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová, Jaroslava Žáková, Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVI/2021. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: február 2021

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

